

Bachelorprojekt

Sommeren 2009

Ida Johannessen

**”VI HAR BARE LIGE SNAKKET OM
AT VI SKU’ SNAK’ OM HVAD VI SKU’ SNAK’ OM”**

En CA-undersøgelse af fokus i en gruppes samtale

Vejleder: Mie Femø Nielsen

29,5 ns. (heraf 7,36 ns. transskriptioner)

Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab

Det Humanistiske Fakultet

Københavns Universitet

Summary

In this bachelor paper I will be applying the method and theory of Conversation Analysis to demonstrate how a group of individuals keep focus in a meeting.

I will make an account of how their professional identities are made relevant in a non-formal setting (there is no chairperson as well as there is no agenda), and how they switch from institutional talk to everyday talk and vice versa.

The general terms I will be using are based on a definition of *institutional talk* (talk about institutional matters) and a definition of *everyday talk* (talk that makes everyday life and subject matters outside the institution relevant).

This is different from another common segregation in CA-literature on organizational interaction; formal versus non-formal. This is due to the fact that in this group the individuals are not only professionals and colleagues, they are also friends and confidants.

I make the point that this group, in general, is efficient when it comes to negotiating focus, but at the same time it is a group which is very keen on maintaining focus when it is important for the individual having her turn. It must be emphasized that this is partially due to the high degree of sanctioning within the group. By that I mean that when *neither* the speaker(s) *nor* the matter(s) is in focus, this is responded to, in some of my examples, in quite a harsh tone. Nevertheless, this tone is not unison. It carries an irony and humour which is general for the jargon within the group. And in this blend of effective regulation of focus and a sense of care for both the professional and friend based side of the individual, the group members come to have this unique way of effectuating a meeting.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE.....	3
PROBLEMFORMLERING	6
INDLEDNING.....	7
MØDET.....	8
FOKUS.....	9
CONVERSATION ANALYSIS.....	11
<i>Kort om CA's historie.....</i>	<i>12</i>
METODEDISKUSSION	13
<i>Dataindsamling og fremgangsmåde.....</i>	<i>13</i>
HVERDAGSSAMTALEN.....	14
TURTAGNING.....	14
FORKLARING AF TURTAGNINGSMODELLEN.....	15
<i>Problemer med modellen.....</i>	<i>15</i>
DEN INSTITUTIONELLE SAMTALE.....	17
<i>Meeting talk.....</i>	<i>17</i>
<i>Talk at work.....</i>	<i>17</i>
ANALYSE AF SAMTALEN.....	19
HVERDAGSSAMTALEN.....	19
<i>Eks. 1: Jettes trøje.....</i>	<i>19</i>
<i>Multi-activity-setting.....</i>	<i>21</i>
DEN INSTITUTIONELLE SAMTALE.....	22
<i>Overgangssteder.....</i>	<i>22</i>
<i>Den udtalte efterspørgsel af fokus.....</i>	<i>22</i>
<i>Eks. 2: Enas forespørgsel.....</i>	<i>22</i>
<i>Spørgsmål og svar.....</i>	<i>25</i>
<i>Deltagernes tilstedeværelse.....</i>	<i>26</i>
<i>Skabelsen og bevarelsen af fokus.....</i>	<i>27</i>
<i>Forhandling af det vigtige.....</i>	<i>28</i>
<i>Diskussion.....</i>	<i>29</i>
<i>Sanktioner ved manglende fokus</i>	<i>30</i>
<i>Eks. 3: Hannes ulæste mails.....</i>	<i>30</i>
<i>Tilladelse til at fortælle sladder.....</i>	<i>32</i>

<i>Eks. 4: Mia beder Ena om tilladelse til at fortælle sladder.....</i>	<i>33</i>
<u>DISKUSSION OG KONKLUSION</u>	<u>35</u>
<u>LITTERATUR</u>	<u>36</u>
<i>Sekundær litteratur.....</i>	<i>36</i>
<i>Værker.....</i>	<i>36</i>
<i>Afhandlinger og Artikler.....</i>	<i>36</i>
<i>Tertiær litteratur.....</i>	<i>37</i>
<i>Henvisninger.....</i>	<i>37</i>
<i>Software.....</i>	<i>37</i>
<u>BILAG 1.....</u>	<u>38</u>
<u>TRANSSKRIFTIONER.....</u>	<u>38</u>
<i>Eks. 1: Jettes trøje.....</i>	<i>38</i>
<i>Eks. 2: Enas forespørgsel.....</i>	<i>38</i>
<i>Eks. 3: Hannes ulæste mails.....</i>	<i>40</i>
<i>Eks. 4: Mia beder Ena om tilladelse til at fortælle sladder.....</i>	<i>42</i>
<u>BILAG 2 TRANSSKRIFTIONSSYMBOLER.....</u>	<u>44</u>

Problemformulering

Jeg vil, i dette BA-projekt, ved hjælp af konversationsanalysens (CA)¹ fremgangsmåde og teori, forsøge at afdække, hvordan deltagerne i et specifikt møde henholdsvis holder og ændrer fokus i samtalsforløbet, og hvilke konsekvenser dette har lokalt for samtalen.

Jeg vil især undersøge dette ved at kigge på de spørgsmål og dertil hørende svar, der præsenteres i samtalsforløbet, og på deres betydning for fokusfastholdelse eller -forskydning. En nærmere bestemmelse af, hvad der her menes med fokus, samt en definition af forskellige typer spørgsmål og svar følger.

Det særlige ved de originale data, der danner empirisk grundlag for dette casestudy, er, at det optagne møde ikke foregår inden for en virksomhed per se, men udfolder sig mellem en gruppe kvinder i en selvkonstitueret kunstnergruppe i et privat hjem, altså i en mindre organisation².

Der er ikke tale om et møde med mange formelt fastsatte rammer (mødets længde er ikke planlagt på forhånd, ligesom der heller ikke er en egentlig skriftlig dagsorden). Derfor mener jeg, at man med fordel kan anskue mødet som én lang samtale (på cirka tre timer), da der ikke er en hoveddel med kun institutionel samtale og en anden kun med hverdagsamtale.

Denne lange samtale skifter altså konstant mellem institutionelle/faglige emner og hverdagsagtige. Dog skal det tilføjes, at der er rene, lange sekvenser af enten den ene eller den anden slags samtale³. Opgavens teori- og analysedel vil derfor være delt i to: en der behandler hverdagsamtalens karakter, og en der ser på den institutionelle samtale og de spørgsmål/svar, der gør sig gældende her.

Denne opgave kan fortælle noget om en måde at holde møde på, der ellers ikke er blevet givet meget opmærksomhed i CA-litteraturen.

¹ Af *Conversation Analysis*, nu oftere oversat: samtaleanalyse. Herefter forkortet CA.

² En organisation er: ”et socialt system som er bevidst konstrueret med det formål at løse særlige opgaver og realisere bestemte mål.” p.13 in Jacobsen et al: 2007. Data adskiller sig fra mange andre undersøgelser, ved at denne organisation/gruppe ikke har en ledelse eller anden instans, der har pålagt dem (direkte eller indirekte) dette møde.

³ Jeg vælger ikke at referere til disse forskellige måder at tale på som *diskurser*, da en diskursanalyse netop har til formål at afdække, hvordan ”tekster formår at formidle viden som ikke direkte bliver udsagt i en dialog”. (p.76 in Rasmussen (red.): 2005) Mit fokus her, der er baseret på CA’s metode, er at analysere på det faktisk forekommende.

Indledning

Denne opgave vil lægge sig i forlængelse af de mange CA-udgivelser om organisationers *talk-in-interaction*⁴, der igennem 1990'erne og ind i det 21. årh. er blevet udgivet især i USA og England.

Institutionens interaktionsmåder er blevet et yndet forskningsområde, idet den giver indsigt i en tilgang til samtalen, der er forvrænget i forhold til hverdagssamtalen/den konventionelle samtale⁵

Grunden til netop dette områdes succes, skal måske findes i en grundlæggende kapitalistisk diskurs i den vestlige verden.

Et er naturligvis forskeres og studerendes forskningsfrihed, noget andet er selskabers kapitalistiske interesse i at optimere arbejdsprocesser og arbejdsmiljø for effektivitet, corporate branding og dermed økonomisk vinding. Her spiller den forbedrede interne og eksterne kommunikation og interaktion, der kan opnås ved *anvendt CA*, en nu mere og mere anerkendt rolle⁶.

Denne opgave lægger sig i den blødere ende af dette felt.

Der er, som før nævnt, ingen multinational virksomhed bag dette data, og vist heller intet ønske fra informanternes side om at ”optimere deres arbejdsgange” eller få en ”værktøjskasse” ud af dette projekt.

Dette mener jeg dog ikke gør opgaven mindre vigtig eller spændende. Grupper opstår som følge af kommunikation af den ene eller den anden art, og kan kun bevares, hvis denne kommunikation er kontinuerlig i et eller andet omfang.

Hvis man vil se på, hvordan disse grupper overlever eller nedbrydes, er det da min holdning, at man må se på kommunikationen og interaktionen, og gerne, som her: på samtalen i mødet.

⁴ Ibid. p.11

⁵ Jf. Femø Nielsen & Beck Nielsen 2005: p.133: de skelner mellem konventionel og institutionel opbygning af samtaler

⁶ Jf. Femø Nielsen & Beck Nielsen 2005: p.124-142

Mødet

Som udgangspunkt for en CA-undersøgelse af et møde er en sondring mellem ”et møde” og det ”at møde” på sin plads.

Et møde er det ”at to eller flere personer er sammen for at diskutere en bestemt sag”⁷. Dette møde vil ofte være planlagt med et formål udover det rent sociale og have tilhørende negative konnotationer. Dette kan skyldes kvantiteten og kvaliteten af møder i et menneskes arbejdsliv. Et møde er sjældent en afsluttet enhed, men oftest endnu et møde i en lang række af møder, i en nogle gange næsten uendelig proces⁸.

Det ”at møde” må betegnes som et subjekt, der træffer et andet subjekt. Det kan være tilfældigt eller efter aftale, og her er der, for de fleste, nok flere positive end negative medbetydninger knyttet til. Årsagen til dette må være det sociale menneskes glæde ved det frie valg.

Helt magisk godt måtte det jo være, hvis man kunne koble disse to betydninger sammen til en. Ikke kun semantisk, men også i virkeligheden.

Det er netop det, der sker i det møde, jeg her vil analysere.

De mennesker der her mødes, både skal og vil nemlig på en og samme tid. Sådan virker det da. Der er tale om fem kvinder, der har bundet sig til hinanden i en kunstners sammenslutning.

Det er tydeligt at høre, at de ikke kun er bundet sammen af deres professionelle interesse for hinanden, men også har et venskabeligt forhold.

Skulle man sammenligne deres møde med en anden kendt form for møde, har læsegruppemødet⁹ umiddelbart mange af de samme træk. Dog adskiller dette møde sig ved, at deltagerne ikke sidder med en tekst eller andet medium, de kan forholde sig til. Deres frembringelser og konklusioner på mødet er udelukkende betinget af deres egen viden, fantasi og ikke mindst engagement i projektet. Samt, naturligvis, det ansvar, de formodentligt føler for hinanden og deraf følgende lyst og behov til at bevare *fokus* på projektets tilblivelse.

⁷ Jf. Pallesen: 2002

⁸ Gamle, etablerede organisationer må uundgåeligt konstant befinde sig i denne beslutnings-møde-cyklus.

⁹ Jf. den uformelle ramme for mødet; et privat hjem, hvor der er mange andre aktiviteter end kun samtale. (Jf. Drew & Heritage: 1992: Her skelnes der mellem formal og non-formal-settings (p.25-29))

Fokus

Et gruppemøde er en øvelse i at bevare fokus. Som ved almindelige samtaler, hvor der er mere end to deltagere, er faren, teoretisk og praktisk set, for parallelsamtaler overhængende, og hvis fokus skal være på *sagen*, kræver det disciplin fra mødelederens og -deltagernes side.

Hvad styrer så fokus i den rigtige retning, – i en sprogligt og interaktionelt fokuseret sammenhæng?

Bodens svar er den lokale kontekst, der opstår som følge af, at samtalen er sekventielt organiseret.

Hun skriver:

”The interaction order, moreover, encapsulates time and space within its own logic, bracketing out other activities and other actors while it focuses the attention and activities of present people and present topics.” (...”these are Goffmans “focussed” encounters”)¹⁰

Interaktionen bærer altså sin egen logik, en logik deltagerne også besidder, og som hjælper dem til at holde fokus på de mennesker og emner, der er nødvendige for mødets realisering. Fuldstændig ligesom det for det meste er tilfældet i hverdagens samtale.

“Goffman pointed out that in any focused encounter a particular “definition of the situation” comes to be shared by the participants”¹¹

Deltagerne afgør derved, hvad der, for dem, er relevant og irrelevant, og denne definition af situationen bliver en ramme for deltagerne.

Grunden, til at vi ikke kun selv forstår rammen, men også kender/forventer andres forståelse og forventninger, er, at mange af de sammenhænge, vi indgår i, er utroligt rutineprægede.

Den leksikalske¹² definition på fokus lyder: ”centrum for stærk opmærksomhed”, og det ”at fokusere på noget” er at: ”samle opmærksomheden om en person el. et emne”.

Jeg vil med det samme tilslutte mig den første definition, det er i denne sammenhæng nemlig ikke emnet, der er i centrum for analysen:

¹⁰ p. 80 in Boden: 1994

¹¹ p. 367 in Kendon: 1999

¹² Jf. Pallesen: 2002

“Megen tale kan lettere beskrives som tale der bruges til noget, tale der gør noget, end som tale der handler om noget, dvs. tale om noget”¹³

Men man kan vel, ret beset, ikke vide om folk er fokuserede. ¹⁴

Man kan finde *tegn* på, om fokus holdes. Gestik og mimik kan indikere uopmærksomhed. Åbne øjne, der er fikserede på et punkt over længere tid og er mistænkeligt glansfulde, er fx en kliche inden for tegn på manglende opmærksomhed.

Men eftersom min undersøgelse udelukkende er baseret på det auditive, vil jeg lede efter de *sproglige* indikationer. Der må altså i samtals strukturering, dens organisering og i dens indhold være indikatorer på, om alle de tilstedeværende rent faktisk *er* samlet om det samme projekt.

Jeg er gået ud efter følgende kendetegn ved samtalen i lokaliseringen af *fokus*:

- Ingen parallelsamtaler
- Få eller ingen afbrydelser af taleturens indehaver, med evt. lange flerenhedsture
- Generel accept af kortere og længere pauser

Dette skal ikke forstås som lovmæssigheder, men snarere som arbejdsteser eller pejlemærker, jeg har brugt i min lokalisering. I sidste ende er det mit overblik over den samlede samtale, der har ført til valget af de passager, jeg analyserer.

¹³ Jf. Schegloff: 1990 in Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

¹⁴ Overordnet set er det mange sociale og kognitive indflydelser der gør sig gældende, når det drejer sig om evnen til at bevare fokus, og disse skal jeg ikke komme ind på her.

Conversation Analysis

Grundlæggende er CA en videnskabelig, induktiv metode og grounded¹⁵, akkumulativ teori, der bygger på en interesse for verbal og nonverbal interaktion. Modsat fx talehandlingsteorien¹⁶ er en forudsætning for at arbejde med CA, at man har et syn på talen som *sekventielt organiseret* og *ikke* arbitrær.

Metoden lægger op til en nøjagtig transskription af det verbale, og med videooptageren også det nonverbale. Der er dog ikke fuldstændig enighed om en fælles transskriptionsmetode, men snarere et sæt af flere videnskabeligt anerkendte konventioner; transskriptionssymboler og noteringsmåder, og nationale og individuelle foretrukne fremgangsmåder.¹⁷

CA's transskriptionskonventioner adskiller sig samlet set fra andre videnskabelige traditioners gengivelse af det talte sprog, og sprogsyn i det hele taget, idet også paraverbale aspekter som intonation og ud-/indånding og latter transskriperes så lydært som muligt, og behandles på lige fod med leksikalske enheder. Dog er denne indstilling til sprog ikke så inkluderende, som den det *integrerede sprogsyn* står for.¹⁸

Man kan påstå, at der i denne tilgang implicit ligger et positivistisk håb om objektivitet¹⁹. Men i praksis er årsagen, at det er de efterfølgende analyser af data, der skal give det mest valide grundlag for de teser, der bygges op omkring det faktisk forekommende. En akkumulativ teori må i sit empiriske grundlag besidde en vis præcision.

Det er kendetegnende for CA, at det er naturligt forekommende tale, der er det hovedsagelige interessefelt og *ikke* i samme grad tale, der er et resultat af et manuskript. Der er naturligvis grænsetilfælde, som fx en læge-patient-samtale, der også er analyseret i CA-litteraturen²⁰, som kan være ganske forberedt og have en patientjournal som "skitsemanuskript" for samtalen.

¹⁵ Grounded: Teorien er altså baseret på det, man er kommet frem til i analyserne af data. Induktiv: slutning fra det enkelte til det almene. Kollektioner af data vil medføre en mere deduktiv tilgang.

¹⁶ J. L. Austin og J. Searle er her nogle af de vigtigste navne.

¹⁷ Blandt disse konventioner kan Dansk Standard, CLAT samt de minimale og udvidede CA-konventioner nævnes. (Jf. Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005)

¹⁸ Denne sprogvidenskab står for en meget bred definition af hvad sprog er, og mener at en person integrerer alle de former for sprog, der er omkring personen. Det er især Roy Harris (f.1931), der står bag dette sprogsyn.

¹⁹ Det er da også den funktionalistiske skoles syn på CA. Man må dog sige, at den er mere objektiv end eksempelvis Erving Goffmans "anekdotiske data", der består af genfortalte situationer og samtaler.

²⁰ Jf. Beck Nielsen: 2007

Kort om CA's historie²¹

Metoden *Conversation Analysis* er udviklet i USA for over 20 år siden, men har først for nylig fået sin egen grundbog på dansk²². Dog er der op gennem 90'erne blevet opbygget et netværk af CA-forskere i Danmark og det øvrige Norden - kaldet MOVIN²³.

Samtaleanalysen, som vi kender den i dag, udvikles i 1960'erne, hvor Harvey Sacks af designtekniske årsager kan begynde at lave optagelser.²⁴

CA placerer sig i et net af forskellige ideologiske og sprogvidenskabelige traditioner, hvis tråde det vil være for omfattende at udrede her. Det er dog vigtigt at nævne, at metoden oprindeligt blev brugt til sociologiske undersøgelser, mens teorien deler socialkonstruktivismens indstilling til at sproget *gør* vores verden. Den overordnede målsætning for CA er lig etnometodologiens; at komme frem til hvordan interaktanternes *praksisformer* viser sig, når de udfører og koordinerer de handlinger der tilsammen *gør* deres verden.²⁵ En del af de analytiske fokusområder er overleveret fra den interaktionistiske tradition og begreber fra Irving Goffmans *symbolske interaktionisme*²⁶ tages til stadighed op i CA's interaktionsanalyser.

Fra 1960'erne til nu er der sket meget inden for CA. Gail Jefferson udvikler det første transskriptionssystem, et der siden er blevet modereret på forskellig vis. De tekniske forudsætninger og bevæggrundene for at gennemføre CA-analyser ændres også. Fokus i dag er på andre kontekster og mekanismer end tidligere, og CA markerer sig nu også som et stærkt sprogvidenskabeligt felt.

Her viser CA's socialkonstruktivistiske grundholdning sig også i de sidste årtiers nedslag: fra fokus på interaktion som mikrosociologi (med marxismens micro-macro-blik) over et kønskritisk (feministisk) blik til et nu mere praktisk fokus; med udviklingen af anvendt CA i institutionelle sammenhænge.

²¹ Jf. Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

²² Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

²³ "micro analysis of verbal interaction"

²⁴ Den transportable båndoptager kommer på markedet.

²⁵ p. 112 in Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

²⁶ Den symbolske interaktionisme er en socialvidenskabelig teori, der ved kvalitative undersøgelser bl.a. afdækker menneskers praksisser i identitetsdannelse.

Metodediskussion

Der er grundlæggende problemer ved at bruge CA's redskaber i en analyse som denne. I hermeneutikerens optik går tolkningsprocessen allerede i gang, idet man udvælger sine informanter, igen når man udvælger sine dataeksempler, og igen når man udskriver.

Det er altså ikke en objektiv metode. Ydermere må man påregne endnu mere subjektivitet, når modtageren (jeg) går i gang med "afkodningen" af transskriptionspartituret.

Da CA stræber efter at være så modtagervenlig som mulig, og af samme grund ikke bruger det fonetiske alfabet, men almindelige bogstaver, vil der uundgåeligt være mere end en måde at læse det på. Netop som et partitur med en række hoppende noder, hvor musikeren vil tolke kompositionen på sin egen måde.

CA er optaget af ikke at inkludere informationer i analysen, der ikke kan findes i dataets sproglige kontekst. CA ønsker altså at holde analysen så *kontekst-fri* som mulig.

Heraf følger den *intersubjektive tilgang* til data. Man må altså "*iagttage parternes lokale forståelser*"²⁷ ved at kigge på FPP og SPP²⁸ og derved kun kontekstualisere med de informationer, deltagerne selv gør "*relevante ved at orientere sig imod eller nævne*". Denne orientering kan naturligvis diskuteres, fx i en opgave som denne, der vil omhandle medlemmernes brug af ironi. Ironi er sjældent et udtalt samtaleteknisk greb, og da bliver det en tolkningssag og en kontekstsag, om man analyserer noget som værende ironisk sagt.

Selvom CA ikke bruger diskursbegrebet generelt, er det da klart, at jeg som tolker må være del af medlemmernes diskursfællesskab i en vis udstrækning for at kunne afkode denne ironi. Dette er en diskussion der kan føres langt videre, men som jeg stopper her grundet pladsmangel.

Dataindsamling og fremgangsmåde

Opgavens empiriske grundlag; data, er indsamlet på et møde i efteråret 2008. Der er brugt en mp3-mini-harddiskoptager der, efter min anvisning, er blevet placeret på midten af det bord, de fem mødedeltagere sad rundt om. Optagelsen blev startet, da informanten Ena ankom til mødet og stoppet, da det sluttede. Jeg har gjort det klart for informanterne, at de selv og de personer, de omtaler i samtaleforløbet, har fået dæknavn. Dette er et etisk hensyn, man grundlæggende tager

²⁷ p. 63 in Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

²⁸ Dette er forkortelser for *first pair part* (første par del) og *second pair part* (anden par del), der tilsammen udgør et *turpar*.

inden for CA. Jeg har brugt softwareprogrammet *Audacity*²⁹ til håndtering af lydfilen og de minimale CA-konventioner³⁰, med enkelte tilføjelser, til udskriften.

Min fremgangsmåde har holdt sig i traditionen inden for CA med *unmotivated looking*³¹ og en analytisk ”forlommer” til *det almindelige*, for derefter evt. at kunne lokalisere og karakterisere afvigelser og særtilfælde.

Hverdagssamtalen

Jeg benævner den type samtale, der typisk udfolder sig mellem mennesker, der kender hinanden, og som mødes hovedsageligt for at samtale, *hverdagssamtale*.

Dette begrundes jeg med to ting, der ligger eksplicit i ordet: det er en samtale, der finder sted i hverdagen. Der behøver altså ikke være en særlig anledning for samtalen, af festlig eller anden art.

Men samtalen drejer sig også ofte om den selvsamme hverdag. Naturligvis vil man også møde ganske ikke-hverdagsagtige emner i hverdagssamtaler, hvor emnet netop er det ekstraordinære.

Den skal altså ikke nødvendigvis forstås som noget hverken uspændende eller ufarligt, men snarere ses i forhold til den institutionelle samtale, hvor der er flere, uskrevne (og i nogle organisationer; skrevne), regler for hvorom og hvordan man kan tillade sig at samtale.

Turtagning

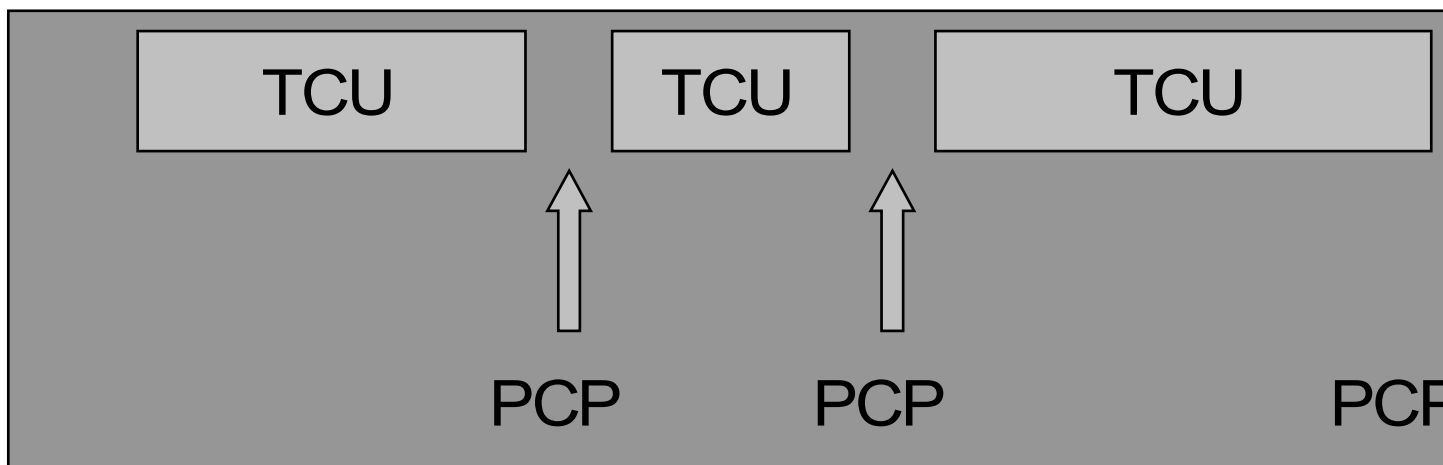
Hverdagssamtalen har som udgangspunkt været CA's fornemste analyseobjekt. Grunden til dette skal findes i håbet om at optage og derefter nøjagtigt beskrive den *naturlige tale*. *Turtagningsmodellen*³² fra 1974 skulle da vise sig at være en afgørende metodisk skabelon for beskrivelsen af denne type samtale.

²⁹ <http://audacity.sourceforge.net/>

³⁰ Se bilag 2

³¹ Udgangspunktet for en undersøgelse er altså data og sjældnere en tese.

³² Gengivet fra p.35 in Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

Forklaring af turtagningsmodellen

Modellens forkortelser er alle gængse og etablerede udtryk i CA-terminologien. TCU er en forkortelse for turn constructional unit, på dansk; *turenhed*. Der er altså tale om enheder, i bredeste forstand, der tilsammen udgør en hel taletur – som det engelske ord også siger: det er konstruktionsenheder. PCP er en forkortelse for possible completion points, altså *mulige færdiggørelsespunkter*. Her kan taleturen, populært sagt, stoppe, uden at det virker underligt. Oftest er det let for talere at fornemme, hvornår en sådan mulighed opstår. Det vil da være her, at en eventuel talelysten samtalepartner skal være opmærksom (og måske hurtig), da den kan efterfølges af en TRP, som vil give vedkommende mulighed for at påbegynde en ny taletur selv.

TRP er en forkortelse for transition relevance places: *overgangsrelevante steder*, og det er altså her en eventuel ny taler kan komme på banen, *eller* taleturens indehaver kan påbegynde samtale på ny/tage en ny tur. Turtagningsmodellen er altså i høj grad kontekst-sensitiv, enhederne i samtalen er afhængige og påvirkelige.

Af praktiske årsager benytter jeg mig i analysen af de engelske forkortelser.

Problemer med modellen

Det er blevet hævdet om modellen, at den er *kontekst-fri*, og det er for så vidt også rigtigt, dog med den afgørende undtagelse at den fungerer bedst på den type samtale, der udfolder sig mellem *to* mennesker, og ikke tager højde for samtaler der har flere samtaledeltagere.

Et større antal vil nemlig medføre en vis forvrængning af denne ”basis-fremgangsmåde”³³.

³³ Jf. p.52 in Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

I det data præsenteret i denne opgave, er der dog ingen eksempler på hverken parallelsamtaler³⁴ eller overdrevne mængder overlap. Det er dog vigtigt at pointere, at det *ikke* giver et fuldt ud dækkende billede på deres interaktion gennem de tre timer. Der er fem samtaledeltagere, og dette relativt høje antal gør, at der foruden *rush-through* og pointefremskydning³⁵ også foregår adskillige parallelsamtaler.

Det er ikke fra naturens hånd givet, at en enkelt samtaledeltager kan ”få lov”, at beholde sin taletur gennem de trin modellen giver udtryk for, især ikke ved flere end to samtalepartnere. Konkurrencen om taletiden kan være så stor, at der sker afgørende ændringer i den ellers vante fremgangsmåde.

Af samme grund giver det også god mening, at man ofte hellere taler om *talk-in-interaction* frem for konversation eller samtale, hvad enten der er to eller flere samtaledeltagere. Jeg vælger dog at bruge samtale, da der ikke er en tilsvarende god dansk omformulering af dette, semantisk set, bedre ordvalg.

³⁴ Med undtagelse af eks. 4 hvor der, om ikke andet, er tale om parallel aktivitet.

³⁵ Rush-through: at man taler hurtigt over et PCP. Pointefremskydning: at man kommer med pointen hurtigere end narrativen lægger op til for at holde på tilhørerne.

Den institutionelle samtale

Meeting talk

CA's interesse for den institutionelle samtale har især udmøntet sig i en del artikler om samtaler/interaktion inden for organisationer. Her har målet ofte været at afdække hierarkier, magtrelationer og effektivitet.

Svennevig og Asmuss redegør i deres artikel 'Meeting talk', for den udvikling der er sket i forskningen af organisationers mundtlige interaktion. Hvor der i 1990'erne har været et diskursivt blik på samtalerne, er det i 2000'erne skiftet til et mere mikroanalytisk, interaktionelt fokus.

“The rising focus on studying and understanding the details of complex workplace interaction is methodologically mainly based on conversation analysis.”³⁶

Som det ser ud nu, er CA altså en af de foretrukne metoder, når man taler om forskning i arbejdspladsens interaktion.

Talk at work

Det data det meste af arbejdsplads-interaktions-litteraturen bygger på, er hentet fra mere etablerede organisationer. Det er altså ofte større arbejdspladser, hvor man kan se hierarkier og magtforhold i selve etableringen og afholdelsen af et givet møde – man kan se *institutionens* indvirkning på interaktionen.

Men det er ikke dermed sagt at møder, der ikke tager sted inden for rammerne af sådanne organisationer, ikke besidder en *institutionalitet*³⁷. Det vil vi også se senere af mit data.

En samtales *institutionalitet* er ikke betinget af rammen eller den fysiske placering af menneskerne, der deltager i samtalen.

Der er tale om at deltagerens professionelle identitet gøres relevant i interaktionen og derved opnås eller skabes *institutionalitet*.

Af samme grund har jeg valgt at referere til de dele af samtalen, der omhandler informanternes professionelle identitet som *institutionel samtale*, og ikke eksempelvis ”formel samtale” eller ”professionel samtale”. Disse termer bliver ellers også brugt i CA-litteraturen, men jeg mener de

³⁶ p. 5 in Svennevig & Asmuss, 2009

³⁷ p.3-4 in Drew & Heritage: 1992

konnoterer for stærkt til det, man kunne kalde business-lingo eller en næsten lovmæssig stivhed i sproget.

Hvordan informanternes professionelle identitet bliver gjort relevant på forskellig vis, ser vi senere i analysen.

Institutionel samtale skal derfor ikke forstås som et enkeltstående, identificerbart interaktionelt fænomen. Snarere skal det forstås som et paraplybegreb for en ganske forskelligartet gruppe af samtalemåder- og elementer, der dog har det til fælles som definitionen ovenfor klargjorde.

De vil altså hellere tale om *institutionel samtale* som et familienavn til en række træk, der kan være afgørende for definitionen som institutionel samtale.

Derefter følger deres forslag til, hvad der kan være kendetegnende træk ved sådan en type samtale:

“1 Institutional interaction involves an orientation by at least one of the participants to some core goal, task or identity (or set of them) conventionally associated with the institution in question. In short, institutional talk is normally informed by *goal orientations* of a relatively restricted conventional form. 2 Institutional interaction may often involve *special and particular constraints* on what one or both of the participants will treat as allowable contributions to the business at hand. 3 Institutional talk may be associated with *inferential frameworks* and procedures that are particular to specific institutional contexts.”³⁸

Disse tre træk har jeg brugt i min udvælgelse af den del af data, jeg overordnet benævner institutionel samtale.

I bogen ”Talk in Organizations” giver Deidre Boden en åben definition på hvad der *gør* det formelle møde:

“(…) a primary feature of formal meetings is the directed and restricted nature of turn-taking”³⁹

Ifølge hende gøres et formelt møde, altså ved denne restriktive adfærd i forhold til turtagningsmodellen.

I mange organisationer vil denne restriktion ofte være administreret af en ordstyrer eller mødeholder, men som vi ser det her, må mødedeltagerne selv klare denne tildeling af taleturen, som det også er tilfældet i en hverdagssamtale.

³⁸ p.22 in Drew & Heritage: 1992

³⁹ p.85 in Boden: 1994

Analyse af samtalen

Hverdagssamtalen

Som før nævnt starter jeg med denne type samtale, da den tilbyder et fundament for den institutionelle ”overbygning” samtalen får, når emnerne har mere arbejdsrelaterede emner som omdrejningspunkt.

Narrativen er et hyppigt brugt element i en hverdagssamtale. Og det er der gode grunde til.

Den har i sin form en kommunikativ fordel der, i det narrative er åben for forhandling, kan blive meningsdannende for både fortæller og medfortæller⁴⁰:

”Each story is potentially a theory of a set of events in that it contains an explanation, which may then be overtly challenged and reworked by co-narrators”⁴¹

Der er adskillige eksempler på sådanne narrativer i mit data, og som vi også vil få at se, er de interessante, når der skal undersøges fokus.

Det følgende eksempel er, efter min opfattelse, et typisk eksempel på venskabelig hverdagssnak: samtalen omhandler et dilemma, der skal diskuteres og helst findes en løsning på. Her er objektet for dilemmaet en trøje, der måske er for dyr, men som Jette, der står i dilemmaet, muligvis vil købe for nogle penge, hendes kæreste har givet hende i gave. Hun er blevet bedt om at beskrive den, velsagtens for at underbygge sagens pseudo-alvorlighed og give et eventuelt svar belæg.

Eks. 1: Jettes trøje

Tid: 2:34:10

Jette spørger de andre, om hun skal købe en trøje til 2500 kr.

3 Ena: [ja↑]

4 Jette: = å så har den såen en stor (.) °krav° og så er det i karrigult .h >lara hør så efter<

5 Lara: undskyld (.) [((påtaget ”gulp”-lyd))] (h) ((stødvis fniselatter gennem næsen))

6 Jette: [så karrigult] åså lidt lissom den her farv’ ↑ik

7 (1.0)

8 Ena: [hehe]

⁴⁰ Eller *co-narrator*. Jf. Ochs & Capps: 2001

⁴¹ p. 37 in Ochs: 1992

9 Jette: bar lidt mere=

10 Lara: =bar lidt mere karri

11 Jette: ja

12 Ena: hahhahaha (latter er underlæggende fra l.8 til eksplosion i l.12))

Jette har efterhånden haft en lang taletur (2:31:59 starter hendes tur), og det er tydeligt at høre, at hun ikke føler sig presset til at *rushe*⁴² historien igennem og dermed droppe detaljer, der potentielt kan føre til et råd fra de andre, som hun ikke ønsker. Der er kun overlap ved støtte-minimalresponser, (Ena i l. 3), der opfordrer Jette til at beholde taleturen. Det tyder altså på, at der er en interesse om emnet, eller i hvert fald en accept af dilemmaets udfoldelse.

Men det, der især er interessant ved denne passage, er den irettesættelse, Jette giver Lara.

Det er ikke umiddelbart til at høre ud fra optagelsen, *hvad* det er, der har fanget Laras fokus frem for Jettes narrativ og beskrivelse af trøjen. Hovedsagen er dog, at Jette bemærker den manglende opmærksomhed og reagerer på det.

Irettesættelsen er koncis og effektiv (l.4), selvom der er en vis ironisk-drilsk klang i Jettes stemme. Lara reagerer hurtigt med et den præfererede respons ”undskyld” (l.4), og bliver straks igen en del af samtalen, med tydeligt ”overengagerede” ironiske kommentarer som ”bar’ lidt mere karri”(l.10). Noget de andre deltagere i samtalen også opfatter som et humoristisk svar på Jettes ønske om Laras fokus på og involvering i dilemmaet (jf. Enas respons l.12).

Laras måde at reagere på markerer en næsten meta-sproglig stillingtagen til irettesættelsen. I hendes måde at gentage Jettes vurderinger af trøjen, og derigennem tage dem på sig, som udsagn der kunne være gyldige i forhold til hendes egne meninger, viser hun en form for overdreven samarbejdsvillighed. Hun markerer den kliche, det er, ved, med overdreven empati, at tale *over* den andens talestrøm, nærmest i et konstant forsinket overlap i de mest ekstreme tilfælde. Denne måde at forholde sig til det at ”please” sin samtalepartner på, er altså det Ena reagerer på med sin latter der kulminerer i l.12.⁴³

⁴² jf. *rush-through*

⁴³ Ena kommenterer på denne måde med sin latter: ”(...)laughter may be distinguished from other non-speech sounds in that it has, for participants, the status of an official conversational activity.” p.156 in Jefferson et al: 1987

Multi-activity-setting

Laras manglende fokus på Jettes dilemma-narrativ kan undskyldes med, at hele talesituationen finder sted i det Charles Goodwin kalder en *multi-activity-setting*⁴⁴. Det vil sige, at rammen for talen er præget af mange konkurrerende aktiviteter. Selvom det ikke nævnes eksplicit, er det tydeligt at høre, at det er Laras job at tage noter til mødet på computeren (klikken på tastaturet og spørgsmål fra de andre om hun har lavet noter). Det kan være, at hendes fokus på computeren, frem for Jette, er det, der bliver reageret på.

Derudover er der også egentlige ”pauser” i den mere fysisk-institutionaliserede del af samtalen (de sidder om et bord), hvor et enkelt eller flere medlemmer af gruppen befinder sig i andre rum eller går rundt. Alle disse andre aktiviteter har forskellige konsekvenser for selve samtalen.

En meget iøjnefaldende er naturligvis, at fokus ikke på samme måde er koncentreret om det ”at samtale”. Og måske især ikke om denne samtales institutionelle formål. Anderledes positivt anskuet skaber denne grad af ”fleraktivitetsstemning” en meget *uformel* mødestil. Dette kan være med til at skabe en fri og åben stemning, der i sidste ende vil kunne være afgørende for fremkomsten af de kreative ideer, der er basale for en kunstnergruppes succes.

Uanset hvad, er problematikken måske ikke relevant for gruppen, idet det virker som om den sanktionerer i det øjeblik, der er et brist i gruppens fælles fokus.

Man kunne i denne sammenhæng diskutere gruppens identitet i forhold til narrativer, idet det tyder på, at den behandler et emne som dyre tøj køb med stor seriøsitet, om end, må man tilføje, dog også med en vis grad af ironisk distance.

⁴⁴ p.227 in Goodwin: 1984

Den institutionelle samtale

Overgangssteder

Eftersom der, som før nævnt, ikke er nogen egentlig på forhånd fastlagt dagsorden til dette møde, er det af enorm betydning, at mødedeltagerne selv kan håndtere det ”at holde møde”.

Hermed mener jeg, at de, indbyrdes som udgangspunkt og løbende, må ”forsikre” hinanden om, at det, de gør, det er at holde møde. For at kunne vurdere om disse mødedeltagere og samtalepartnere forstår at ”holde møde” inden for deres lokale kontekst, er det derfor nødvendigt at kigge på de *overgangssteder*, hvor der skiftes fra institutionel samtale til hverdagssamtale (eller omvendt).

Det er her vigtigt, at min brug af termen *overgangssteder* ikke forveksles med de tekniske termer for overgange, der bruges om det lokale plan inden for CA-terminologien; fx *overgangsrelevante steder* eller *turovergang*.

Den udtalte efterspørgsel af fokus

Eks. 2: Enas forespørgsel

Tid: Klippets start: 00:14:27

Forud for forespørgslen er der blevet talt om praktiske gøremål, der ikke bliver udført i et kollektiv.

14 (5.0)

15 Ena: men eh: asså hvad har I snakket om °før jeg kom° [n: vig|tigt ellerç

16 Hanne: [jamen vi:] rhm ((rømmer sig))

17 vi har bare lie snakket om at vi vi sku snak om (h) ~hvad vi sku snak om~

18 Ena: okæ

19 Hanne: æh: namn: vi ska lave en aftale om hvornår vi sk- eller find no forskellig datoer til

20 hvornår vi sku ned te ham Lars

21 Ena: ja (.)

22 Hanne: e:m (.) og at han sku haft set den her prosjektbeskrivelse

23 (1.0)

24 Ena: har du laved nogl noter for i dag, Laraç

25 Lara: jamen det var bar >det der med< at vi ska snak me Lars

- 26 (1.0)
27 og æ: ((skrammel, smask, snøft, 5.0)) øh:
28 (2.0)
29 jam jeg tror egentlig ik der nod nyt=altså du var jo me te sidste mød'
30 asså >bar det der med< [a] vi ska snak me ham om hva vi li skal ha med når vi ska snak
31 med ham og så det bar- vented bar på du kom så du ku find noen mul datoer

Før denne passages start er der blevet snakket et stykke tid om, hvor irriterende Hannes bofæller er. Der er mellem Ena og Hanne enighed om, at Hanne ikke er tjent med at blive boende der. Dette eksempels start viser så, hvordan Hanne prælukker og Eva lukker endeligt i l. 7⁴⁵ og med sin bekræfter og den efterfølgende pause får fri bane til at påbegynde et nyt emne/tage en taletur.

Et helt urelateret emne tages op, uden at det skaber forvirring blandt de øvrige samtaledeeltagere. Grunden til dette kan findes i den lokale kontekst - i ytringens forhold til det emne, der netop er blevet behandlet.

Gail Jefferson stiller en række eksempler op på, hvordan man kan klare den svære overgang fra et alvorligt/ubehageligt/tabubelagt emne til noget mere uskyldigt/ufarligt⁴⁶

Her er det problemsamtalens indehaver, der også selv vil lukke emnet ned. Problemet der diskuteres, de sløve bofæller, er nok ikke tilstrækkeligt alvorligt til at kunne kaldes "ubehageligt", men man kan argumentere for, at det i dilemmaets umiddelbart uløselige karakter, om ikke andet, bliver *kedeligt* for de øvrige.

Det er atypisk for denne form for overgange, at det, der virker som en præ-præ'er⁴⁷, ikke indebærer *other-attentiveness*⁴⁸, men i stedet har fokus på Hanne selv (1.12)

I Jeffersons eksempler er der en klar tendens til brug af superlativer i den sammenhæng, i en slags afsluttende vurdering, før man kan gå videre til "det nye". Det ser vi dog ikke i mit eksempel her. Jeg forestiller mig, at den institutionelle kontekst og computerens tilstedeværelse kan have haft en indflydelse. På den måde at det er "tilladt" at lade "det institutionelle ansvar" få skylden for, at man undlader at snakke videre om det problematiske personlige emne.

⁴⁵ Se bilag 1, eks. 2

⁴⁶ Jf. Jefferson: 1984

⁴⁷ Forkortelse for *preliminaries to preliminaries*.

⁴⁸ Altså retter fokus mod en anden end hende selv.

Ena er dog prototypisk i sin måde at håndtere overgangen på. Hun laver en *conversation restart*, der skal introducere et nyt emne, og gør det samtidig ufarligt i forhold til sin egen person ved at bruge other-attentiveness.

Som Jefferson skriver:

“The bland introduction of such matters may exhibit/propose the topical non-problematicness of the prior talk, that is, that *any* next topic is appropriate here and now.”⁴⁹

Her refererer Jefferson til ytringer i stil med ”Nå, men jeg bagte ellers en virkelig lækker kage i går”. Selvom Enas ærinde her ikke er at bringe egne erfaringer på banen, kan man dog argumentere for, at hendes forespørgsel på samme måder besidder en ufarlig samtalestrukturerende karakter.

⁴⁹ P.198 in Jefferson: 1984

Spørgsmål og svar

Men Ena benytter altså dette *slot* til at lave en *forespørgsel*.

Deidre Boden skelner i ”Talk in Organizations” mellem to typer spørgsmål: *questions* (spørgsmål) og *queries* (spørgsmål; forespørgsel). Jf. denne skelnen stiller Ena i 1.7 altså ikke et *spørgsmål*, men laver en *forespørgsel* (1.9).⁵⁰

“A query, on the other hand, breaks the conversational frame, addressing an aspect or issue beyond the frame of the current discussion and, in so doing, typically elicits a response which acknowledges the framebreak and seeks to provide an appropriate rejoinder, fitted to and fitting the organizational thrust of the query. This is to say that the query is oriented to by recipient as a *framebreak*.”⁵¹

Jeg anskuer *spørgsmål* som en overkategori, idet begge typer er *sekventielt implikative*⁵². Jeg definerer et spørgsmål lig Cecilia Ford⁵³:

“I treat questions as turns which (a) point to a missing information or lack of certainty regarding stated understanding, and (b) are delivered in such a way as to create a slot for the recipient to produce a responsive turn.”

Det er givet, at en turenhed ikke behøver at have syntaktisk form som et interrogativ⁵⁴ for at besidde dennes kvaliteter, og have et svar som præfereret respons.

I denne passage bryder Ena altså den emnemæssige ramme, der hidtil har omkranset samtalen og forsøger at påbegynde et helt nyt emne via sin forespørgsel.

Ena siger eksplicit, men under overlap, at hun søger et svar, der skal fortælle om det *vigtige*, der er blevet talt om. Man kunne argumentere for, at der, underforstået, via tilføjelsen ”noget vigtigt?”, bliver forespurgt til den del af samtalen fremkomster, der har været af institutionel art. Tilføjelsens karakter af bagudrettet reparation er vigtig, idet den sier de informationer fra, de øvrige ved, hun vil anse som uvigtige; fx hvem der har været på toilettet hvornår, om de har drukket kaffe etc.

⁵⁰ Jf. p.122-123 in Boden: 1994. Min oversættelse af ”query”.

⁵¹ p.124 in Boden: 1994

⁵² Med andre ord: en spørgende taletur forudsætter en svarende/kommenterende taletur (verbal eller nonverbal). En udeblivelse af sidstnævnte vil være dispræfereret.

⁵³ p.6 in Ford: 2007

⁵⁴ Nogle af de forskellige former er: interrogativ syntaks, stigende intonation og påkaldelse af manglende informationer med deklarativ syntaks. jf. p. 6 in Ford: 2007

Enas forespørgsel er på denne måde ret *direkte*, men det bliver besvaret med en *indirekte* respons⁵⁵.

Hannes svar i l. 11 kan opfattes på flere forskellige måder. På den ene side er det sikkert et meget ærligt svar set i kontekst med CA-teorierne om institutionel samtale. Den kommenterer indirekte på en af de fordomme, der er om møder. En stor del af møder er jo netop at komme frem til, hvad man *egentligt* skal tale om.

På den anden side er der også en vis portion humor i Hannes svar, hvilket høres på den *smilende stemme*, hun har i den sidste gentagelse af ”hvad vi sku’ snak’ om”.

Dermed kan man også argumentere for, at hendes svar blot er en humoristisk kommentar på deres manglende konkrete frembringelser på mødet – og derved på deres manglende *fokus* i forhold til den institutionelle dagsorden.

Uanset hvad må man sige, at der er tale om en *respons* snarere end et *svare*.⁵⁶ Hvor responsens kendetegn er, at den er *rammebrydende*.

I fald der er tale om sidstnævnte forsøg på at lave en vits, følger Ena dog ikke med af dette samtalemæssige spor, men kommer blot med en minimalrespons i form af ”okæ”. Herefter svarer Hanne på det spørgsmål, Ena stillede.

Deltagernes tilstedeværelse

Som vi har set tidligere i eks. 1, hvor Jette irettesætter Lara, er det af stor betydning om deltagerne i et møde på forskellige måder viser, at de har fokus på det lokale emne.

Det siger næsten sig selv, at det er af tilsvarende stor betydning, at deltagerne er *fysisk* til stede.

”Even in informal meetings, there is a tacit understanding that a certain critical mass of members is necessary for the meeting to be organizationally and interactionally meaningful, so absences are accountable matters.”⁵⁷

Med denne formulering dækker Boden både de meget små og de meget store organisationer. Størrelsen af foretagendet bliver altså afspejlet i behovet for en repræsentativ dækning af organisationen ved et møde. I ovenstående eksempel, hvor Hanne nævner deres venten på Ena, er der altså en direkte reference til dette behov. I denne organisation, på dette møde, er det kritisk at mangle blot *en* mødedeltager.

⁵⁵ p.124 in Boden: 1994

⁵⁶ Jf. Goffmans skelnen, gengivet p. 125 i Boden:1994

⁵⁷ p. 90 in Boden: 1994

Især i åbningen af et møde, kan det skabe problemer at mangle en deltager, og det kan være dette, Lara indirekte refererer til i sidste del af sin taletur i 1.25.

Skabelsen og bevarelsen af fokus

Ena starter som sagt turen med en forespørgsel, og ved dette kan hun beholde taleturen og komme med flere forespørgsler, der kan lede hende frem til den opnåelse af viden, hun fra start af ønskede. Derfor kan man sige, at forespørgslen i højere grad end et almindeligt spørgsmål virker som en MUT-projektion, altså en multiple unit turn, eller *flerenhedstur*, der projiceres gennem hendes forespørgsel.

Ena ved, af erfaring med at samtale, at det med hendes omfattende forespørgsel bliver nødvendigt undervejs at præcisere eller forklare, hvad det er hun ønsker at vide.

På samme måde ved de andre, at Ena har retten til, mellem deres del svar, at kommentere eller uddybe som del af den flerenhedstur hun fra starten af initierede.

Her tyder det dog på, at Ena ”nøjes” med de mindre detaljerede svar hun får, måske som følge af den kritik hun har fået af sin forespørgsel (og for sene ankomst). En anden mulighed er, at hun indser, at der rent faktisk *ikke er* mere at komme efter. De har med andre ord ikke snakket om andet, end det hun nu har fået at vide.

Uanset om Ena ikke har opnået det, hun ønskede med sine forespørgsler, har hun opnået en ganske vigtig ting ved sin forespørgsels blotte karakter: hun har bragt fokus tilbage på det institutionelle.

Forhandling af *det vigtige*

Måske er Ena ikke tilfreds med detaljeringsgraden i de svar Hanne kommer med, men hun kommer i hvert fald i l.18 med endnu en forespørgsel, denne gang dækket som et spørgsmål: ”har du lavede nogle noter for i dag, Lara?”. Laras svar gentager de ting, Hanne allerede har fortalt Ena, og giver ydermere belæg for, at forespørgselsrækken ikke behøver fortsætte:

”jam jeg tror egentlig ik der nod nyt=altså du var jo me te sidste mød” (l. 23-25). Dette har det, Boden kalder en *layering effect*⁵⁸.

Lara referer til noget fra et tidligere møde, for at bruge dette som baggrund for forslag på det nuværende møde, som en form for retorisk rygdækning.

Hun tilføjer herefter en (muligvis) indirekte kritik af Enas forespørgsel og/eller hendes (for) sene ankomst i det hele taget: ”så det bar- ventede bar på du kom så du ku find noen mul datoer.” (l.25).

Laras svar er også interessant at se på isoleret. Hendes respons-taletur er lang, og ved de to TRP i l. 20 og 21 er der ingen der tager taleturen. I den meget lange pause på 5 sekunder er der paraverbale lyde, men den må i længde betegnes som en pause, der i overdrevet grad overskrider pauselængden *standard maksimum* på 1 sekund⁵⁹, og hvor man ville forvente, at en ny tog taleturen.

Alt dette; de TCU-interne pauser, tøvlydende⁶⁰ og lydforlængelserne peger på, at hun laver fremadrettet reparation. Hun laver altså en form for damage control igennem sin forsigtighed i taleturen. Det kunne se ud som om, at hun ikke rigtig er interesseret i at have denne taletur, men snarere føler sig forpligtet til det og på grund af dette tager sig sammen og gennemfører svaret meget hurtigt i l. 23-25.

Lara kommer heller ikke med særligt specifikke oplysninger, men negligerer snarere fremkomsterne ved mødet hidtil: ”jamen det var bar”, ”jam jeg tror egentlig ik der nod nyt=altså du var jo me te sidste mød”, ”>bar det der med<”, ”så det bar- ventede bar på du kom”. (l.19, 24 og 25)

Med den meget hyppige brug af adverbiet ”bare”, lyder det som om, at Lara præsupponerer, at informationerne, hun kommer med, er uvigtige (eller måske blot kedelige). Dog kan denne tøven også ses som en spejling af Enas tøvende måde at stille (sine to) spørgsmål på.

Men den vigtigste årsag er nok, at oplysningerne rent faktisk *er* uvigtige for størstedelen af dem, hun taler med nu og her. Alle ud over Ena ved allerede det Lara siger, for de har selv været med i

⁵⁸ p. 91 in Boden: 1994

⁵⁹ Jf. Jefferson: 1983. Omtalt p. 183 in Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

⁶⁰ Et ord som ”øh” kaldes også *silence filler*.

forhandlingen om *det vigtige* ved mødet. En sideeffekt bliver dog, som før nævnt, at Ena ikke spørger mere ind.

Hvis dette er en tendens, der vil vise sig i gruppens kommende møder, kan man spekulere på om denne negligering af forespørgsler, der synes vigtige for den enkelte mødedeltager, vil føre til mere omsiggribende konsekvenser for den samlede gruppe. Hvis de enkelte medlemmer ikke deler den samme indsigt i gruppens aktiviteter, kan gruppens fællesskabsfølelse måske svækkes.

Diskussion

I dette afsnit så vi altså, hvad de selv mener, der skal ordnes på mødet.

Det tyder ikke på, at deres dagsorden er særlig klar, og heller ikke på, at den er særligt omfattende. Måske kan det forholdsvis snævre fokusområde være begrundet af gruppens egne erfaringer med at holde møde sammen. Måske ved de, at de vil have en lav grad af institutionel effektivitet til mødet, og vælger derfor bevidst et snævert fokus. Her kunne det være interessant at undersøge, om det er en taktik, der i sidste ende fører til flere konkrete resultater, relativt set.

Der er dog også noget andet karakteristisk ved deres måde at anskue *mødet* på. Det er da tilfældet i dette eksempel, at inden for denne gruppe administreres institutionaliteten ved at bruge ironi⁶¹. Ligesom de også gør det i hverdagssamtalen.⁶² Måske er det typisk for dem, at de bruger ironi til at strukturere og sanktionere på og derved styrer fokus i det, der, for dem, lokalt er den rigtige retning. Dette må man dog sige, med analytikerens blik, giver endnu et kompliceret lag i den i forvejen komplicerede interaktion.

⁶¹ Jf. Eks. 2: 1.17

⁶² Jf. Eks. 1: 1.10

Sanktioner ved manglende fokus

Følgende lange eksempel viser, hvordan gruppemedlemmerne reagerer på et medlem, der ikke har opfyldt sine uskrevne institutionelle forpligtelser *uden for* den lokale kontekst.

Eks. 3: Hannes ulæste mails

Tid: 1:09:40

Hanne er på vej hjem, de andre snakker om de mails, Hanne ikke har læst.

1 Hanne: aj jar ska nok love a kig på de der °mails der°

2 (0.5)

3 Ena: e (h) [hehe]he

4 Jette: [jaha]

5 Mia: jamen jar syns v-vi infører en bø:dekaske

6 Jette: ja det [tror jar faktisk å-]

7 Mia: [hvem har] læst mails til hver gang så ska der læg et- hva ska det væ:r en femmer

8 eller så nået

9 Jette: aj: en tier=

10 Lara: =tier

11 Mia: =ja

12 (0.6)

13 detæ: er du mæ på den (.) Hanne¿

14 Hanne: ja bare det var så nemt i (kalle) kollektivet for eksempel bar indføre en bødekaske men

15 det gør folk jo heller ik (.) det hjælper ik nå:et så nået der (.) ((en der snøfter))

...

34 Jette ?: År dermed gik gik Hanne

35 Mia: ja(h)

36 Lara: Det ve jeg os sige hun svaredo faktisk ik på om hun æ: had tænkt sig a [læse mails]

37 Hanne: [HVA SVARED JAR] PÅ?

38 ?: IK NOET

39 Mia: JA DU HADE SVARED IK PÅ OM DU VIL BETALE DE PENG DER SKU BETALES

- 40 Hanne: det ka jeg ik svare på
- 41 ?: ↑hhehehemhehehe?
- 42 ?: mhehe[hehehe]
- 43 Lara: [NÅ] NÅ ↑OKAY DET I ORDEN
- 44 Mia: ~ja ha~
- 45 ?: hehe
- 46 ?: ehhm:
- 47 Mia: NÅMEN SÅ DU IK MED MERE
- 48 ?: [hehe]
- 49 ?: [hehehe]
- 50 ?: ~ Hva fanden er det ↑((X))~
- 51 Flere: ahahahaha
- 52 Hanne: JAR LOVER A FORBEDRE MAJ ((står et andet sted i rummet, går rundt))
- 53 ?: :ah [h h h]
- 54 ?: [h h h h]
- 55 Jette: JAR HAR SKREVET DET I REFERATET
- 56 Ena: hi hi hi hi .h
- 57 Lara: det siger de alsammen

I dette eksempel ser vi, hvordan et problem, der er opstået som følge af adfærd *uden* for den lokale kontekst, kan blive taget op og have betydning for interaktionen i den lokale kontekst.

Det tyder på, at der er sket en overtrædelse af de uskrevne regler: man *skal* læse de mails gruppen sender (og vel nok også reagere på dem).

Konflikten arbejder sig op gennem eksemplet, idet Mia først foreslår en rimelig sanktion for Hannes overtrædelse med sin FPP i l. 5: at betale til en bødekasse. Noget Lara bakker op om ved sin SPP i l. 6.⁶³

⁶³ Turparret: Kaldes på engelsk adjacency pairs. First pair part (FPP) og second pair part (SPP) udgør dette par, der er to ytringer, hver produceret af sin person i tilknytning til hinanden, og med FPP i diskriminativ relation. Dvs. en særlig SPP er præfereret. Med andre ord; de har konditionel relevans.

Denne ide afmonterer Hanne hurtigt, ved at referere til den manglende effekt af en bødekasse i det kollektiv hun bor i (l.14-15).

Det er tydeligvis Mia, der er mest interesseret i at straffe Hanne på en eller anden måde, idet hun er vedholdende, bevarer fokus på konflikten, og ikke accepterer Hannes morsomme bud på en form for straf (l.19-21), jf. hendes bedømmer i l. 25 (se bilag 1, eks. 3)

Det tyder ikke på, at de andre er synderligt interesserede i at straffe, dog bakker Jette i l.10 op om ideen med bødekassen, og Lara laver i l.36 et afsluttende forsøg på at få en respons på den grundlæggende problematik (enten fra den øvrige gruppe eller Hanne).

Hanne initierer dog *næstetursreparatur*⁶⁴ i l.37 ved at gentage det, hun har haft problemer med at høre/forstå⁶⁵, og i stedet fremlægger Mia højlydt sin version af problemet, så Hanne kan forstå spørgsmålet (l.39). Det kunne her tyde på at Mia er mere interesseret i den fysiske sanktion end i den moralske.

Hannes meget ironisk-saglige svar i l.40 synes at virke som en prælukker på hele konflikten, men i l. 43 ironiserer Lara igen over Hannes manglende ansvarlighed og åbner derved for Mias kulmination på konflikten i l.47: ”NÅMEN SÅ DU IK MED MERE ”.

Sanktionen her er ikke til at overse: en trussel om at blive ekskluderet fra gruppen hvis hun fortsætter sin adfærd. Og endelig får Mia den reaktion fra Hanne, hun vel ønskede: et ”angrende” løfte om forbedring (l.52)

Det er altså, på papiret, tunge sager, der er i spil her; en stædig kamp om ord og trusler om fyring.

Men det er også en form for leg. En leg med ironi og konventioner i den institutionelle ramme.

Hannes bud på en anden strafform end bøde udløser adskillige lattersalver og hendes narrativ fjerner i et øjeblik fokus fra det institutionelle omdrejningspunkt: det fælles ansvar for gruppens vidensdeling. Det er klart, at de er enige om det sjove ved at lave et sådant, til lejligheden, konstrueret skænderi og i ironiens gennemsyning af samtalen bliver selv prælukkeren pseudoinstitutionel: ”JAR HAR SKREVET DET I REFERATET” (l.55)

Tilladelse til at fortælle sladder

Det følgende eksempel bevæger sig i grænselandet mellem institutionel samtale og hverdagssamtale/sladder. Hvorfor, vil jeg komme ind på om lidt.

⁶⁴ Jf. p. 81 in Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

⁶⁵ Eller måske er der snarere tale om, at hun ikke kan forstå, *hvorfor* de siger, som de gør. jf. p.82 in Femø Nielsen & Beck Nielsen: 2005

Eks. 4: Mia beder Ena om tilladelse til at fortælle sladder

Tid: klippets start: 00:14.27 (det øvrige kan findes i bilag)

52 Mia: [i øvrigt så:eh] har du fåd respons hvis du lie ve høre det på et tidspunkt

53 Ena: jamen det ve jeg meget gerne

54 (3.0)

55 ?: æmen ska vi ik åbn et nyt- worddokument så hvor vi ka skriv ting indi

56 (1.0)

57 Mia: der er ik worddokument på den

58 ?: ((X))

59 Ena: nu blir jeg nysgerrig Mia hvem har I hørt det fra er det en af bærerne eller [er] det

60 Mia: ((lyden af glas der fyldes)) [ja]

61 Ena: ja

62 (3.0)

63 Mia: jamen ska jeg bare s- siç

64 Ena: ja >ja ja< der' ikke:

65 Mia: nej okæ

66 Ena: nej

Det lyder som om, at samtalen mellem Ena og Mia er parallel til de to, der sidder og arbejder med noget på computeren (de taler lavt, så det er svært at høre, hvem det er).

Men hvis man skal tale om magtbalancer ud fra deisen "viden er magt", er det tydeligt, at Mia er den magtfulde i denne passage. Mia er kommet i besiddelse af viden, der er yderst interessant og vigtig for Ena.

Sagen er den, at Mia kender en såkaldt "bærer" ved en censureret kunstudstilling, dvs. at hun har båret kunstværker ind foran en jury, og har dermed overhørt deres vurderinger af Enas kunst.

Kildne informationer

Der er dermed tale om en viden, der er forbeholdt de få, og som er underlagt strenge tavshedskrav. Heraf følger den grad af diskretion Mia udviser i forhold til videreformidling af informationerne.

Dette viser sig ved Mias præ-delikat ”jamen ska jeg bare s- si?” (1.63), der lægger sig som et afgørende spørgsmål for fortsat samtale om emnet oven på den første forespørgsel i 1.52. Mia har nu sikret sig på alle måder og kan med Enas præfererede ”nej” i 1.65 få den endelige ”order to go” til at fortælle den institutionelle sladder.

Ena går også på listefødder i denne passage i og med hun er *holding off*⁶⁶ fra 1.53 og frem til 1.63.

Hele denne lange passage er bemærkelsesværdig, da den med sine pauser og Mias pludselige deltagelse i den anden parallelsamtale (1.57) virker som en lang dispræfereret respons oven på Evas accept i 1.53. Men Ena bevarer altså fokus på den sag, der er så relevant for hende, mens de øvrige er optagede/lader sig optage af ting, som de nu har fokus på.

Der ligger implicit i dette en konflikt mellem den fælles institutionalitet og det enkelte medlems (Enas) egen institutionelle identitet. Samtidig er der også en latent konflikt i veninde/kollegaforholdet, og Mias ekstra-viden der tilfører samtalen en ekstrem asymmetri.

Dette er en konflikt, man kan forestille sig, er ofte forekommende for medlemmer af en så tæt kunstnersammenslutning som denne.

⁶⁶ Hun afholder altså sig selv fra at ytre sig før der kommer en naturlig lejlighed. Hun forventer at Mia svarer, men da Mia ikke udfylder dette *post-answer-slot* umiddelbart, må hun gentage sit ja-svar i form af en forespørgsel.

Diskussion og konklusion

Hver dag bliver der holdt mange formelle og uformelle møder rundt omkring. Nogle projekter bliver til noget, andre bliver ved snakken. Derfor er mødet spændende at se på; det er en skrøbelig kulturel konstruktion, hvor der er mange ting på spil.

Når man ser på interaktion som identitetskonstruerende, kigger man på de historier folk fortæller om sig selv og hvordan de responderer på andres ytringer. Når man kigger på en konstrueret identitet; institutionel eller professionel, må man undersøge det konstruerede møde.

Jeg har i denne opgave vist, hvordan man kan bruge CA's teorier og metoder i arbejdet med faktisk forekommende tale, i et forsøg på at lokalisere og beskrive fokus.

De fem kvinder, der mødes her, kender til de aktivitetstyper og interaktionsmåder, der kan/skal gøre sig gældende på et møde. Disse er omkranset af behovet for fokus.

Men de kender ikke blot disse måder, de bruger dem også aktivt med et andet formål end institutionel beslutningstagning. De bruger dem til fortsat at konstituere sig selv som en gruppe, der har en bestemt jargon og en bestemt måde at være venner på.

Denne måde, tyder det på, er at være henholdsvis ironisk og kontant, og begge dele på samme tid, i et arbejde mod at opnå en homogen gruppe, der deler de samme grundholdninger om, hvad deres gruppes mål og meninger er.

Meget af tiden bruger gruppens medlemmer på at distancere sig fra det rent institutionelle, idet de, mere eller mindre, gør grin med de arbejdsgange, man ser inden for mere officielle, etablerede organisationer.

Men der ses også en respekt for den enkeltes institutionalitet og en omsorg over for den enkelte. Dette ses ikke mindst i den prøvende måde at stille spørgsmål på i den institutionelle kontekst.

Det kan være at netop disse interaktionsmåder gør gruppen så effektiv til at forhandle og gøre fokusskift, som den er. Der er en samarbejdsvillighed i samtalen og en indforståethed, der gør, at gruppens medlemmer uden de store problemer kan skifte emne. Af samme grund bliver fokus heller ikke ændret, før der er en fælles forståelse om behovet for det. Den enkelte får lov og tid til at udrede sine meninger, uanset om det er institutionelt orienteret eller hverdagsorienteret. Dette storsind kan igen føres tilbage til gruppens tvedelte agenda; at bevare det gode venskab med fortrolighed og humor og bevare og udvikle det professionelle projekt.

Litteratur

Sekundær litteratur

Værker

Boden, Deidre: *The Business of Talk. Organizations in Action*, Polity Press, Cambridge, 1994

Drew, Paul & Heritage, John (red.): *Talk at work. Interaction in institutional settings*, Cambridge University Press, Cambridge, UK, 1992

Nielsen, Mie Femø & Nielsen, Søren Beck: *Samtaleanalyse*, Forlaget Samfundslitteratur, Gylling, 2005

Afhandlinger og Artikler

Asmuß, Birte & Svennevig, Jan: 'Meeting Talk: An Introduction' in *Journal of Business Communication* 46; 3, 2009 (<http://job.sagepub.com>)

Ford, Cecilia: 'Questioning in Meetings: Participation and Positioning', University of Wisconsin-Madison, 2007 (ikke publiceret)

Goodwin, Charles: 'Notes on the structure and the organization of participation', in *Structures of Social Action*, Max Atkinson and John Heritage (red.), Cambridge University Press, s. 225-46, 1984

Gail Jefferson, Harvey Sacks and Emanuel A. Schegloff:
'Notes on Laughter in the Pursuit of Intimacy' (p.152-205), in G. Button and J.R.E. Lee (red.):
Talk and Social Organization, Multilingual Matters Ltd., Clevedon, England: 1987.

Jefferson, Gail: 'On stepwise transition from talk about a trouble to inappropriately next-positioned matters' in *Structures of Social Action: Studies in Conversation Analysis*, Atkinson, J.M. & Heritage, J.C. (red.), Cambridge University Press, 1984

Jefferson, Gail: 'Sequential Aspects of Storytelling in Conversation' (kap. 9)
gengivet fra *Studies in the organization of conversational interaction*, Academic Press Inc., 1978

Kendon, Adam 'The negotiation of context in face-to-face interaction' (kap. 22) in
The discourse reader, Jaworski, Adam & Coupland, Nikolas, Routledge, 1999

Nielsen, Søren Beck: *Udskrevet, men ikke afskrevet*, Ph.d.-afhandling ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet, juli 2007

Nielsen, Mie Femø m.fl.: 'Konversationsanalyse i Danmark' in *NyS* 34-35,
Afdeling for Dansk Dialektforskning (Københavns Universitet), Viborg, 2006

Ochs, E., Taylor, C, Rudolph, D., & Smith, R: 'Storytelling as a theory-building

Activity' in *Discourse Processes 15: 1*, s. 37-72, 1992

Ochs, E. & Capps, L.: 'Living Narrative', Cambridge, MA: Harvard University Press, 2001

Sacks, Harvey & al.: 'A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation' in *Language Vol 50 (4)*, LSA, 1974

Schegloff, Emanuel A.: *Getting serious: Joke → serious 'no'* in *Journal of Pragmatics 33* (2001) 1947-1955.

Steensig, Jacob: 'På tur I talens sprog' in *NyS 18*, Dansk lærerforeningen, 1994

Tertiær litteratur

Axelsen, Jens: *Engelsk-Dansk Ordbog*, Gyldendals røde ordbøger, Gyldendal, Viborg, 2003

Jacobsen, Dag Ingvar & Thorsvik, Jan: *Hvordan organisationer fungerer*, Hans Reitzels Forlag, Kbh., 2008

Pallesen, Bolette Rud.(red.): *Politikens Nudansk Leksikon*, Politikens Forlag A/S, 2002

Rasmussen, Henrik (red.): *Gads Litteraturlleksikon*, Gads Forlag, Gylling, 2005

Henvisninger

Schegloff, Emanuel A.: 'On the Organization of Sequences as a Source of "Coherence" in Talk-in-Interaction' in: Bruce Dorval (red.): *Conversational Organization and Its Development*, Ablex Publishing Corporation, Norwood, New Jersey

Software

<http://audacity.sourceforge.n>

BILAG 1

Transskriptioner

Eks. 1: Jettes trøje

Tid: 2:34:10

Jette spørger de andre, om hun skal købe en trøje til 2500 kr.

1 Jette: den går såen hele vejen ned såen så den fatisk slutter hær .h så det er såen en trekvart

2 men lidt længere så den bliver bar sån lissom en frakke engtlig [bar] bar=

3 Ena: [ja↑]

4 Jette: = å så har den såen en stor (.) °krav° og så er det i karrigult .h >lara hør så efter<

5 Lara: undskyld (.) [((påtaget ”gulp”-lyd))] (h) ((stødvis fniselatter gennem næsen))

6 Jette: [så karrigult] åså lidt lissom den her farv' ↑ik

7 (1.0)

8 Ena: [hehe]

9 Jette: bar lidt mere=

10 Lara: =bar lidt mere karri

11 Jette: ja

12 Ena: hahahaha ((latter er underlæggende fra l.8 til eksplosion i l.12))

Eks. 2: Enas forespørgsel

Tid: Klippets start: 00:14:27

Forud for forespørgslen er der blevet talt om praktiske gøremål, der ikke bliver udført i et kollektiv.

1 Ena: det ka jeg slet ik forstå man selv ka hold ud altså

2 [(1.0)sku ha sånoget hængne over hodet asså

3 Hanne: [nej men det os derfor (X) tror det godt jeg

4 smutter) fordi det blir pinligt] (.) mer og mer pinligt ↑ing å folk blir mer og mer træt af det å

5 Ena: a det kedeligt

6 (1.0)

7 Hanne: så ivertfald så syns jeg bar det- je bli- jeg' glad for for at rend rundt å: å holder øj med at

8 de gør hvad de skal og sånog:

9 Ena: ja det ik særlig sjovt

10 Hanne: nej

11 Hanne: (2.0)

12 ↑så må jeg se om jeg ikke ka kanalisere min energi over på a huske dette her?

13 Ena: ja tak§ ((snøfter))

14 (5.0)

15 Ena: men eh: asså hvad har I snakket om °før jeg kom° [n: vigtigt ellerç

16 Hanne: [jamen vi:] rhm ((rømmer sig))

17 vi har bare lie snakket om at vi vi sku snak om (h) ~hvad vi sku snak om~

18 Ena: okæ

19 Hanne: æh: namn: vi ska lave en aftale om hvornår vi sk- eller find no forskellig datoer til

20 hvornår vi sku ned te ham Lars

21 Ena: ja (.)

22 Hanne: e:m (.) og at han sku haft set den her projektbeskrivelse

23 (1.0)

24 Ena: har du laved nogl noter for i dag, Laraç

25 Lara: jamen det var bar >det der med< at vi ska snak me Lars

26 (1.0)

27 og æ: ((skrammel, smask, snøft, 5.0)) øh:

28 (2.0)

29 jam jeg tror egentlig ik der nod nyt=altså du var jo me te sidste mød'

30 asså >bar det der med< [a] vi ska snak me ham om hva vi li skal ha med når vi ska snak

31 med ham og så det bar- vented bar på du kom så du ku find noen mul datoer

32 Jette?: [ær]

33 Mia: jeps

34 Jette?: ↓mm

Eks. 3: Hannes ulæste mails

Tid: 1:09:40

Hanne er på vej hjem, de andre snakker om de mails, Hanne ikke har læst.

1 Hanne: aj jar ska nok love a kig på de der °mails der°

2 (0.5)

3 Ena: e (h) [hehe]he

4 Jette: [jaha]

5 Mia: jamen jar syns v-vi infører en bø:dekaske

6 Jette: ja det [tror jar faktisk å-]

7 Mia: [hvem har] læst mails til hver gang så ska der læg et- hva ska det væ:r en femmer

8 eller så nået

9 Jette: aj: en tier=

10 Lara: =tier

11 Mia: =ja

12 (0.6)

13 detæ: er du mæ på den (.) Hannej

14 Hanne: ja bare det var så nemt i (kalle) kollektivet for eksempel bar indføre en bødekaske men

15 det gør folk jo heller ik (.) det hjælper ik nå:et så nået der (.) ((en der snøfter))

16 Mia: amen: så får man: så ka man stå med måsen bar år ha- en s-

17 Ena: hehe

18 Lara: Cigaretten skal bare være varm [nok] ((andre fniser))

19 Hanne: [vi] plejer vi plejer a ha så noet mæ a

20 man ska kys' Krestens røv år Kresten det' ham der dar arbejder på cykelhandleren han er

21 me: get stor

22 Ena: m h em h ehe

23 ?: a(h)

24 Lara: Ska man kys [hele røven?]

25 Mia: [Men det sker] jo heller aldrig

26 Hanne: helt ind i mushullet år kys' det ((fnisen fra de andre))

27 ?: ad

28 Jette: aj (h) he

29 Ena: he he he he he hehehehe

30 Jette: det var da: det var da: hold da op

31 Ena: u(h) behageligt§

32 Jette: °ja°

33 Hanne: DET' ME:GET LÆKKERT

34 Jette ?: År dermed gik gik Hanne

35 Mia: ja(h)

36 Lara: Det ve jeg os sige hun svaredo faktisk ik på om hun æ: had tænkt sig a [læse mails]

37 Hanne: [HVA SVARED JAR] PÅ?

38 ?: IK NOET

39 Mia: JA DU HADE SVARED IK PÅ OM DU VIL BETALE DE PENG DER SKU BETALES

40 Hanne: det ka jeg ik svare på

41 ?: ↑hhehehemhehehe?

42 ?: mhehe[hehehe]

43 Lara: [NÅ] NÅ ↑OKAY DET I ORDEN

44 Mia: ~ja ha~

45 ?: hehe

46 ?: ehhm:

47 Mia: NÅMEN SÅ DU IK MED MERE

48 ?: [hehe]

49 ?: [hehehe]

50 ?: ~ Hva fanden er det ↑((X))~

51 Flere: ahahahaha

52 Hanne: JAR LOVER A FORBEDRE MAJ ((står et andet sted i rummet, går rundt))

53 ?: :ah [h h h]

54 ? : [h h h h]

55 Jette: JAR HAR SKREVET DET I REFERATET

56 Ena: hi hi hi hi .h

57 Lara: det siger de alsammen

Eks. 4: Mia beder Ena om tilladelse til at fortælle sladder

Tid: klippets start: 00:14.27

40 ? : men hva mæl altså jeg har da ik fået ført ind i CV'et det der efterårsudstillingen [i år
for eksempel]

41 Mia: [na men
det må du jo så bare] få gjort

42 ? : ((X))det ka du jo bare gøre [det ska: a:] =

43 Ena: amen det ka vi [jo bare] find frem

44 Mia: °ast- asså værre problem er det da ik°

45 ? : Jette jo os

46 Mia: °ja det ska både dig og Jette jo° år du ska ha skrevet du har fåd gul prik

47 (1.0)

48 Ena: (h)

49 ? : to gul prikker

50 Ena: to h hehehe ((de andre griner også))

51 ? : [(tville i) to prikker]

52 Mia: [i øvrigt så:eh] har du fåd respons hvis du lie ve høre det på et tidspunkt

53 Ena: jamen det ve jeg meget gerne

54 (3.0)

55 ? : æmen ska vi ik åbn et nyt- worddokument så hvor vi ka skriv ting indi

56 (1.0)

57 Mia: der er ik worddokument på den

58 ? : ((X))

59 Ena: nu blir jeg nysgerrig Mia hvem har I hørt det fra er det en af bærerne eller [er] det

60 Mia: (lyden af glas der fyldes) [ja]

61 Ena: ja

62 (3.0)

63 Mia: jamen ska jeg bare s- si

64 Ena: ja >ja ja< der' ikke:

65 Mia: nej okæ

66 Ena: nej

67 Mia: .h asså de had været rigtig rigtig vild med dit koncept [hel] vild

68 Ena: [↑ja

BILAG 2 Transskriptionssymboler

Gengivet efter ”Samtaleanalyse” af Mie Femø Nielsen og Søren Beck Nielsen, Forlaget Samfundslitteratur, Gylling, 2005

SYMBOL	TEKSTFORKLARING	BETYDNING
,	komma	fortsættende global intonation
.	punktum efter ord eller stavelse	final global intonation
?	spørgsmålstegn	stigende global intonation
¿	omvendt spørgsmålstegn	let stigende global Intonation
Tryk	understregning	markeret tryk
:	kolon	lydforlængelse
↑	lodret opadgående pil	opadgående lokal intonationsbevægelse, pitch reset fra lavt leje
↓	lodret nedadgående pil	nedadgående lokal Intonationsbevægelse, pitch reset fra højt leje
(.)	punktum i parentes	mikropause i talen på under ¼ sekund
(0.7)	tal i parentes	pause i talen, tallet angiver pausens længde i sekunder
§	paragraftegn	overdrevent tydeligt eller korrekt udtale
<langsomt>		udtales langsomt

>hurtigt<		udtales hurtigt
[firkantet venstrestillet klamme	overlap begynder
]	firkantet højrestillet klamme	overlap slutter
	lodret lang streg	overlap af stavelse begynder
˘smilende˘	opadvendt åben halvcirkel	smilende stemme
-	bindestreg	ord eller stavelse afsnupes, glottalt lukke
.h	punktum før h	hørlig indånding
h		hørlig udånding
(h)	h i parentes	hørlig i udånding, markerer midt i ord eller stavelse eksplosiv udånding som under latter
°svagt°	gradtegn	ytres med svag/lav volumen
°°hvisken°°	dobbelt gradtegn	ytres med meget svag/lav volumen
HØJ VOLUMEN	kapitæler	ytres med høj volumen
=	lighedstegn	en efterfølgende tur (eller Turkonstruktionsenhed, hvis lighedstegnet optræder turinternt), er direkte påhængt den forudgående
()	enkeltparenteser	ord der er tvivl om
(())	dobbeltparenteser	udskriverkommentarer

Andre brugte tegn:

,
X

apostrof

udeladelsestegn

ugenkendelig tale/lyd